

NATURA ȘI OMUL

Nr.19 ● ianuarie - martie 2021 ● 4 pagini ● Publicație editată de Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova

O APARIȚIE EDITORIALĂ ȘI SĂRBĂTOAREA ZILEI CULTURII NAȚIONALE LA MUZEUL JUDEȚEAN DE ȘTIINȚELE NATURII PRAHOVA

Asemeni inelelor de creștere ale copacilor, adăugate anual în stratul de sub scoarța acestora, Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova își sporește an de an și numărul simpozioanelor dedicate chiar reflecției academice asupra mediului înconjurător și publicațiile acolo „înrădăcinate”. Într-adevăr, noua ediție a volumului *Natura și Omul* (editat de muzeul prahovean prin coordonarea Prof. Dr. Emilia Iancu, Dr. Cristiana Glavce și Dr. Adina Baciu, sub îngrijirea Dr. Dragoș Grigorescu și Roxana-Mădălina Manolaiache, tehnoredactat de Dorina Urzeală și tipărit de Editura Bioedit a aceleiași instituții) conține lucrări prezentate în cadrul celei de-a XXX-a ediții a Simpozionului omonim (desfășurat în octombrie 2019, la Ploiești și Cheia) și, în același timp, e-nunță realizările Muzeului de-a lungul anului 2020 – un an dificil pentru întreaga lume, în condițiile pandemiei de coronavirus. („Enunț”, în acest caz, rezumă ceea ce, pe bună dreptate, ar merita o prezentare mult mai amănunțită asupra a ceea ce oamenii muzeului izbutesc a duce la bun sfârșit, în pofida crizei sanitare globale).

Natura și Omul, așadar, constituie deopotrivă și un „raport de activitate” despre managementul instituției și activitățile muzeale astfel gestionate (printre care inaugurarea Centrului de Ecologie și Antropologie din Cheia, reprezentarea expozițională a tradițiilor prahovene de rafinare a petrolului, etc.) și un „dosar” de arti-

cole de ecologie culturală și muzeologie (referitor, de pildă, la colecțiile muzeografice de artropode sau de cristale) și niște „file de istorie” a valorificării resurselor naturale locale (exploatarea de petrol și de sare). Apariția volumului (în condiții grafice deosebite, cu o bogată iconografie) a beneficiat, cum era și firesc, de o lansare editorială de excepție, la data de 18 decembrie 2020; caracterul „excepțional” al acestui eveniment decurge din situația sa online (date fiind, încă o dată, asperitățile epidemiei) și, mai ales, din alocuțiunile unor reputeți specialiști ai Institutului de Antropologie al Academiei Române (Dr. Cristiana Glavce, Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici, și Prof. Dr. Gheorghică Geană). Prin prezența domniilor lor – „virtuală” însă afectivă! – aceste personalități ale antropologiei românești au asigurat, cu generozitate, coerența și consistența unei reuniuni deschisă prin prezentarea cărții de către Prof. Dr. Emilia Iancu, Dr. Dragoș Grigorescu și Dr. Marin Constantin.

Aproape o lună de zile mai târziu, la 15 ianuarie 2021, de Ziua Culturii Naționale, Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova a organizat la sediul său din Palatul Culturii, expunerea cu tema «*Gânduri ale lui Mihai Eminescu despre etnografie și cultura populară românească*». În cadrul manifestării prilejuite de aniversarea a 171 de ani de la nașterea marelui poet, cercetătorul Marin Constantin a susținut o expu-

nere de idei și argumente ale poetului nostru național în legătură cu obiceiurile populare (văzute ca „expresie exterioară a unui profund simțământ etnic”), cu fondul popular al poeziei eminesciene, cu disciplina etnografiei (în „descrierea, împărțirea și înrudirea popoarelor”) și, pe aceste teme, cu înțelegerea neamului românesc sub raportul celor două „principii” ale istoriei naturale: ereditatea și adaptabilitatea (discutate de Mihai Eminescu în directă referire la opera științifică a lui Charles Darwin).

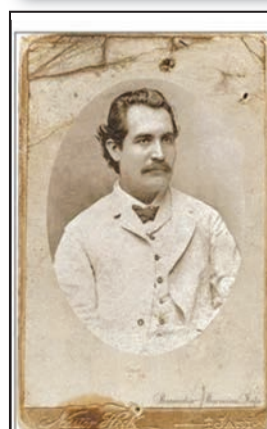
... Iar dacă (așa cum spunea Eminescu) „Cu mâine, zilele-ți adaogi...”, calendarul Muzeului de Științele Naturii Prahova include și asemenea zile sărbătorești, în care realizările de peste an ale instituției și rememorarea ideilor poetului național devin „adaosuri” ale unei „cronologii” active și, cum am văzut, cumulativă în trecerea timpului.

Marin Constantin

Acad. Constantin Bălăceanu Stolnici

Membriu de onoare al Academiei Române

Mihai Eminescu
de Nestor Heck, Iași, 1884
(PhotographyStudio.Ro)

EMINESCU ȘI ETNOGRAFIA*

„Etnografia are de obiect descrierea, împărțirea și spița de înrudire a popoarelor. Ca atare, se ține de-o parte de istorie și geografie, de alta de anatomie și fiziologie. În partea geografică studiază distribuția popoarelor pe glob, natura locurilor oricărei țări, datini și obiceiuri, limbă și religie. În partea istorică, deosebește familiile de popoare, raporturile între ele și filiațiunea, le urmărește în migrațiunile lor cele mai depărtate și în încrucișările și corcările lor. În partea anatomică și fiziologică în sfârșit hotărăște caracterele deosebite, pe cari se-ntemeiază clasificarea raselor omenești.”

* Mihai EMINESCU (1880)

Rafinăria Vega - 115 ani de istorie

Momente importante din evoluția istorică a uneia dintre cele mai vechi rafinării românești sunt prezentate în expoziția aniversară dedicată împlinirii a 115 ani de existență a rafinării Vega. Expoziția este organizată din 25 noiembrie 2020 la Muzeul Petrolului din Ploiești, secție a Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova, având ca sponsor Rompetrol – KMG International și poate fi vizitată gratuit până la data de 25 mai 2021.

Cu toate că vernisajul expoziției a fost organizat în condiții restrictive, cu respectarea normelor de siguranță și protecție în contextul pandemiei de Covid-19, evenimentul s-a bucurat de un real succes, prin intermediul paginii de facebook a muzeului. Astfel au fost prezentate mesajele prof.dr. Emilia Iancu, manager-director general al Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova și ale reprezentanților rafinării Vega, ing. Răzvan Cristea, manager de producție, ing. Constantin Pelmuș, manager utilități, ing. Marcel Pavel, director de program. Descrierea expoziției a completat filmul de prezentare difuzat online și urmărit cu interes de un public numeros, din țară și străinătate.

Într-un număr restrâns din

cauza restricțiilor, la vernisajul expoziției "Rafinăria Vega - 115 ani de istorie vie a industriei de rafinare românești" au participat specialiști din domeniul petrolului și oaspeți de seamă din partea Universității Petrol-Gaze din Ploiești, prof. univ.dr. Gheorghe Calcan și prof.univ. dr. Mihail Mînescu – Președinte al Senatului UPG.

Prin informațiile prezentate, documente, fotografii și exponate tridimensionale din patrimoniul Muzeului Petrolului, alături de cele aparținând rafinării Vega, sunt evidențiate diferitele etape de dezvoltare, dar și distrugerile suferite în cel de-al II-lea Război Mondial și reconstrucția rafinării până la stadiul actual și cele mai recente modernizări.

În anul 1905, consiliul de administrație al Societății Vega – societate anonimă română pentru rafinarea petrolului a hotărât construirea unei rafinării în partea de nord a orașului Ploiești. Consiliul de administrație era prezidat de Titu Maiorescu, personalitate remarcabilă a României la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, prim-ministru al României între 1912-1914, membru fondator al Academiei Române. În expoziție este prezentat în ori-

ginal exemplarul din Monitorul Petrolului nr.3/1905 care conține actul constitutiv al societății Vega, precum și monografia rafinării Vega, scrisă în anul 1958 de ing. Gheorghiu Alex, angajat, după pensionare, ca muzeograf la Muzeul Republican al Petrolului.

Lucrările de construcție a rafinării au fost finalizate în 18 noiembrie 1905 și s-au început probele tehnologice pentru punerea în funcțiune a instalațiilor. Unitatea de procesare intră efectiv în producție în 13 februarie 1906, când se livrează primul transport.

Din anul 1906, când a fost numit director al rafinării Vega, Dr. Lazăr Edeleanu a experimentat mai multe metode de rafinare a petrolurilor lampante românești, bogate în hidrocarburi aromatice și pentru efectuarea experimentelor sale a construit o aparatură specială. Inventează procedeul de rafinare cu dioxid de sulf lichid-procedeul Edeleanu, care a deschis noi direcții de cercetare. Prin această metodă se îmbunătățește calitatea de ardere a petrolului lampant și se îndepărtează substanțele nesaturate, colorante și cele rău mirositoare. Dr. Lazăr Edeleanu și-a brevetat procedeul ce îi poartă

numele atât în țară (1908), cât și în alte țări mari producătoare sau consumatoare de petrol lampant.

În expoziție sunt prezentate momente importante din viața dr. Lazăr Edeleanu, fotografii și documente precum scrisorile savantului, lucrări și studii, procedeul Edeleanu.

Un capitol din istoria rafinării este dedicat distrugerilor masive din timpul celui de-al II-lea Război Mondial și etapelor de refacere a rafinării. Sunt prezentate fotografii din colecția Muzeului Petrolului care înfățișează aspecte din timpul bombardamentelor, dar și din perioada reconstrucției rafinării.

Printre exponatele tridimensionale se regăsesc, de asemenea, sirena și macheta rafinării Vega în perioada interbelică, ce acompañiază informațiile și fotografiile prezentate pe panouri, alături de tablouri ale lui Otto Barabas.

Dezvoltarea rafinării Vega și evoluția sa după intrarea în componența Grupului Rompetrol, în anul 1999, precum și recordurile operaționale sunt prezentate prin intermediul panourilor expoziționale, imaginilor, documentelor și obiectelor tridimensionale puse la dispoziție de rafinăria Vega. Odată cu prelu-

rea și integrarea rafinării Petromidia în cadrul Grupului, Vega devine un furnizor de produse și soluții speciale. Rafinăria a prelucrat țiței până în anul 2003, iar în prezent prelucrează numai produse distilate medii, hidrofinatate, care provin de la rafinăria Petromidia. Cu o capacitate instalată de prelucrare de aproximativ 440.000 de tone, Vega este specializată în prelucrarea de materii prime alternative (rafinat de RC, fracție C5-C6, Jet A1 și păcură) și în producția de hexan, solvenți ecologici, white-spirit, bitumuri cu destinație specială, carburanți ecologici pentru încălzire și alte produse specializate. Rafinăria dispune atât de instalații pentru distilarea atmosferică și în vid a țițeiului, cât și de instalații de prelucrare a materiilor prime alternative. Divizia de petrochimie operată de Rompetrol Rafinare este singura din țară, implicit, unicul producător intern de polipropilenă și polietilenă. Principalii acționari ai Rompetrol Rafinare SA sunt KMG Internațional (54,63% - direct și indirect) și Statul Român prin Ministerul Energiei (44,69%).

Roxana Manolache

Muzeul online - fereastră către viitor

Pandemia de coronavirus a accelerat digitizarea instituțiilor de cultură și trecerea activităților în mediul online. Un bun exemplu este organizarea de către Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova a două evenimente de tradiție pentru publicul dornic de cunoaștere,

Noaptea Muzeelor și Noaptea Cercetătorilor Europeni. Primul eveniment a avut loc pe 14 noiembrie 2020, iar cel de-al doilea pe 27 noiembrie 2020. În cazul ambelor manifestări publicul nu a fost prezent în sălile muzeului, ci conectat prin intermediul platformelor de comu-

nicare online, dar a beneficiat de prezentări virtuale, tururi și vizite tematice online, lecții și demonstrații interactive și nu în ultimul rând interacțiune cu personalul de specialitate.

Noaptea Cercetătorilor Europeni, ca spectacol virtual de popularizare a științei și promovare a culturii științifice autentice, s-a bucurat de atenția publicului, în special cel tânăr, ca și la edițiile anterioare. Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova în colaborare cu Alianța Franceză Ploiești și Clubul de robotică RO2D2 al Colegiului Național Mihai Viteazul din Ploiești au creat un adevărat evantai de prezentări web, workshopuri, lecții interactive care au suscitât atenția vizitatorilor online, aceștia au pus întrebări și au primit răspunsuri în timp real din partea cercetătorilor și muzeografilor conectați, au comentat, distribuit și diseminat clipurile și prezentările virtuale. Chiar

dacă anul acesta condițiile pentru desfășurarea evenimentelor culturale nu au fost cele mai prielnice, apreciem că mediul digital este o fereastră către viitor pentru instituția muzeală și este o dovadă a persistenței nevoii de cunoaștere a tuturor oamenilor. Dragoș Grigorescu

Expoziția "Curtoazie în lumea artropodelor"

Muzeograf Ecaterina Șerban

Crustaceele, miriapodele, arahnidele, insectele sunt binecunoscute datorită numărului lor mare, rezistenței și capacității de adaptare la condițiile de mediu, metodelor de deplasare, mijloacelor de apărare și de înmulțire. Au reprezentat permanent o sursă de inspirație pentru oameni în toate mediile de activitate.

Ritualurile de împerechere la artropode sunt diferite și interesante. Găsirea și recunoașterea partenerului se face fie cu ajutorul substanțelor odorante emise de femelă (feromoni), fie cu ajutorul sunetelor, culorilor și dansurilor pe care le afișează masculul sau femela.

Expoziția "Curtoazie în lumea artropodelor", organizată la Muzeul Omului din Ploiești, secție a Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova, prezintă informații interesante despre viața intimă a artropodelor, obiceiurile lor de curtare, luptele, serenadele, dansurile desfășurate pentru asigurarea generațiilor viitoare ale acestora.

Crabii din genul *Uca*, numiți crabi-violoniști, sunt foarte cunoscuți datorită aspectului și comportamentului lor din timpul împerecherii. Masculul are un clește hipertrofiat pe care îl agită neîncetat pentru a atrage femela și a-i descuraja pe ceilalți masculi adversari.

Efemeridele denumite și fulgi de zăpadă, sunt făpturi gingașe, cu aripi mari de culoare cafeniu deschis, cu trupul lunguieț, subțire, terminat cu un smoc de perișori lungi, albi, ca de egretă.

Sunt binecunoscute pentru zborul lor scurt, de câteva ore, doar pentru împerechere.

Libelulele, rude cu efemeridele, atrag atenția oamenilor datorită corpului lor subțire, lung, delicat, strălucitor. Masculul patrulează într-o zonă așteptând trecerea unei femele și vânează masculii intruși ce apar în zonă. Când apare o femelă, masculul o urmărește, se așează peste ea și o prinde de sub gât cu organele sale speciale (cerci) din capătul cozii. Aceasta se simte forțată să își îndrepte capătul abdomenului spre receptacul seminal (masculin). Perechea formată astfel poate rămâne așa mult timp și chiar zbura în această înlăntuire a iubirii.

Călugărițele cu înfățișarea lor expresivă, cu ochii mari ca de extraterestru, capul foarte mobil pe trunchiul format din segmente toracice alungite și cu armele sale teribile de atac, au captat atenția oamenilor pentru obiceiurile lor curioase.

În ciuda denumirii sale nevinovate, călugărița-femelă își devorează masculul după împerechere.

Greierii cu corpul lor mare, gros, negru, cu antenele lungi și ochii mari, cu picioarele lor dorsale bine dezvoltate, dar scurte, se fac remarcă datorită serenadelor din amurg. Cântecul lor, farmecul serilor de vară, este produs numai de greierii masculi pentru a-și curta partenera femelă.

Lăcustele cântă cu ajutorul organelor stridulante de la nivelul picioarelor și aripilor anterioare. Sunetele produse astfel de

masculi atrag partenerile femele.

Cicadele sunt considerate cele mai gălăgioase insecte ce pot fi auzite de la o distanță de 400 m. Zgomotul este produs numai de masculi pentru atragerea femelelor.

Licuriții au fost întotdeauna remarcăți și studiați pentru capacitatea lor de a produce lumină datorită unei substanțe denumită luciferină existentă în corpul lor. Ambele sexe dispun de organe luminoase care se aprind numai noaptea și îi ajută să-și rezeze partenerul de viață.

Gândacii rinocer din familia *Dynastidae* (*Dynastes hercules*, *Megasoma elephas*, *Chalcosoma atlas*, *Xylotrupes gideon*, *Allomyrina dichotomus*, *Lucanus cervus*) au fost denumiți așa deoarece masculii sunt dotați cu „coarne cefalice” de forme și dimensiuni diferite, folosite în luptele cu alți masculi pentru cucerirea femelei.

Majoritatea coleopterele-masculi (gândaci) sunt foarte „posesivi” înainte și după găsirea partenerii favorite. Curtează femela, îndepărtează eventualii rivali, o păzește până depune pontă și chiar după aceea.

La fluturi, mărimea și coloritul aripilor ajută la determinarea speciei și sexului acestora. Masculii sunt mai viu colorați decât femelele, dar ele au dimensiuni mai mari. Găsirea partenerului se realizează cu ajutorul sunetelor produse și a substanțelor odorante secretate.

Masculul fluturelui împărat – *Saturnia pavonia* – are antene bine dezvoltate, cu ajutorul cărora poate detecta și o singură

moleculă de substanță atractantă (feromoni) secretată de femelă, de la o distanță de 11 km.

Cantaridina, cel mai vechi afrodisiac european cunoscut, toxic, folosit ca otravă în trecut, chiar și de renumita familie de Medici, este produsă de masculul gândacului de frasin în timpul împerecherii cu efect stimulator asupra femelei, dar și ca mijloc de apărare împotriva atacatorilor.

Toate aceste informații și alte lucruri interesante despre „curtoazia” artropodelor se pot asculta și viziona în cadrul expoziției organizată la sediul muzeului, gratuit, între orele 9.00-17.00, de luni până duminică. Filmul de

scurt metraj prezentat în expoziție evidențiază concurența și rezistența acestor viețuitoare.

Studiind și învățând permanent de la toate viețuitoarele de pe planeta pe care locuim, poate, în viitor, le vom respecta mai mult, astfel încât să dăinuim așa cum au dăinuit ele milioane de ani.

Realizatorii expoziției – Muzeograf – Ecaterina Șerban
Conservator – Nicoleta Enache

Referent – Alina Eparu
Realizator afiș – Veronica Rădulescu

Colaborator – Editor video – David Șerban

Sănătatea ascunsă în plante

Muzeul Județean de Științele Naturii – Prahova vă invită să vizitați expoziția temporară „Sănătatea ascunsă în plante”, la sediul secției „Muzeul Omului” din Palatul Culturii Ploiești, începând cu data de 15.12.2020.

Expoziția prezintă o temă ce preocupă lumea de mii de ani și anume vindecarea

bolilor, infecțiilor și tulburărilor cu ajutorul plantelor. Această metodă de vindecare are un nume – **FITOTERAPIE**.

Fitoterapia este cea mai veche formă de tratament, apărută pe o bază empirică și în contextul unei viziuni magice a lumii. Alături de medicina alopată, inițiată de Hipocrate, fitoterapia are un rol important și în zilele noastre. Include tratamente cu legume și fructe, sucurile de legume și fructe, acestea dezvoltând o ramură a terapiei naturale – **Dietoterapie**.

Cercetarea plantelor și descoperirea principiilor active (substanțele active) prezente în plantele medicinale, sunt acțiunile care au determinat utilizarea acestora în terapii naturale alternative.

Homeopatia - se bazează pe stimularea tendinței naturale de vindecare a organismului, folosind medicamente preparate din substanțe naturale 100%, numite remedii naturale, fiind lipsite de toxicitate, nu au reacții adverse și nu dau dependență.

Aromaterapia - constă în efectul vindecător al esențelor aromatice asupra diverselor boli, metodă cunoscută din antichitate. Termenul de „aromaterapie” a

fost introdus în 1926, la Școala de Medicină din Lyon, de către Gattefosse. Ramură a medicinei naturale, este cunoscută drept terapia cu uleiuri esențiale, ce sunt secreții metabolice ale plantelor, extrase din diferite organe ale acestora.

Cromoterapia - vindecarea prin culori, este o formă de terapie alternativă, care folosește simțurile pentru a echilibra organismul și a-i oferi ocazia de a se vindeca prin forțe proprii. Expunerea corpu-

lui la un ambient în care domină o anumită culoare, ne poate influența sănătatea.

Expoziția cuprinde plante medicinale (sub formă de plante artificiale), fructe și legume (autohtone și exotice), prezentate ca mulaje, încercând să deschidă vizitatorului orizontul cunoașterii acestui univers floral, ce continuă să ne surprindă prin capacitățile de-a dreptul magice de vindecare.

Muzeograf Daniela Ursu

FARMACIA VERDE Arnica (Arnica montana)

Muzeograf Daniela Ursu

Arnica (carul zânelor) – Arnica montana, din familia florii soarelui (Asteraceae), este o plantă erbacee, ce crește în regiunile montane, la peste 800 de metri altitudine și până la maxim 2.500 de metri, împodobind pășunile cu florile sale galben – aurii, care sunt utilizate în medicina umană și veterinară.

Începând cu secolul al VI – lea, florile de arnică au fost utilizate pentru proprietățile sale calmante, atât în Europa cât și în America de Nord, dar abia în secolul XII planta devine cunoscută și utilizată în farmacia tradițională, iar mai târziu în prepararea medicamentelor homeopate. Florile – dispuse într-o inflorescență de tip calatidiu, cele marginale ligulate, iar cele din centru tubuloase – conțin un ulei volatil, vitamina B8 (colina), flavonoizi (acțiune antiinflamatoare și analgezică).

Arnica este un remediu alternativ sigur pentru durere și pentru stimularea proceselor de vindecare ale corpului uman. Planta a fost mult agreată de Goethe. În fiecare seară bea un ceai pregătit din florile acestei plante. Tratarea plăgilor infectate, eczemelor, contuziilor se face pe bază de tinctură de arnică.

Ornamental, arnica este o plantă decorativă prin port și inflorescență, ce poate fi cultivată în parcuri și grădini publice.

Ghicitorile naturii

Muzeograf Raluca Marinescu

“Un grup de șoricei grăsuți
Forfotește pe pășuni.
Ei de zor adună hrană,
Să le ajungă la iarnă.
Sunt marmotele de munte
Prin Alpi și alți munți sunt chiar multe.
Foarte grijulii, se ocrotesc
Și de dușmani familiile și le păzesc.
Dacă vara stau de gardă,
Iarna dorm, ascunse bine sub zăpadă.”

(Marmota)

“Cea fără aripi- mi-au spus
Înțelepții ce nume ființelor au pus.
Pasăre-lemnă a unei țări
frumoase sunt
Și trăiesc numai pe pământ.
Am un miros fin și un cioc lung
De ele mă servesc, după hrană
umblând.
Oamenii cu numele meu au botezat
Un fruct de ei cultivat.”

(Pasărea KIWİ)

Nautilus - un dinozaur al moluștelor

Nautilus face parte din Încrângătura Mollusca, (alături de Gasteropode - melci și Bivalve – scoici), Clasa Cephalopoda (sepii și caracatițe) fiind însă un cephalopod primitiv cu cochilie asemănătoare rudelor dispărute – Amoniții.

Denumit popular “barca de perle”, a apărut în Silurian, dar trăiește și astăzi, fiind o specie protejată. Nautilus este cel mai vechi strămoș cephalopod și nu s-a schimbat în ultimii 500 de milioane de ani, de unde și numele de “fosilă vie”.

Cochilia are formă de spirală logaritmică, este mare cu peste 30 de camere la interior separate prin septe, iar prima cameră denumită “camera de locuit” este spațiul ocupat de acest cephalopod. Cochilia este deosebit de frumoasă și are rol în deplasarea și protecția animalului.

Cochilia a inspirat proiectarea submarinului Nautilus al lui Jules Verne în “20.000 de leghe sub mări”, iar primul submarin nuclear a fost numit “USS Nautilus”.

Mișcarea unui nautilus se realizează prin propulsie prin jet.

Această specie poate fi întâlnită în ape temperate, tropicale

și calde, în apropierea recifulor din regiunea Indo-Pacific. În timpul zilei, coboară până la adâncimi de peste 300 m, ajungând până în abis. Pe timp de noapte revine, se apropie de suprafața oceanului pentru a se hrăni. Ei sunt prădători activi care au 94 de tentacule ce înconjoară o gură prevăzută cu un cioc de papagal. Consumă crustacee, pești, organisme moarte și chiar alte nautiloidee.

Durata de viață este de 15-20 de ani, Nautilusul fiind cel mai longeviv dintre cephalopode. Se pot reproduce de mai multe ori (alte cephalopode mor după reproducere – caracatițele, sepiile). Ajunge la maturitate la 10-15 ani.

Reproducerea este sexuată. Masculul transferă pachetul de spermatozoizi la femelă folosind un tentacul modificat numit spadix. Femelele produc aproximativ 20 de ouă pe care le pot depune în decursul unui an, iar acestea pot incuba într-un an.

Specia este amenințată, vulnerabilă din 2 motive: supraexploatarea și schimbările climatice – acidificarea oceanelor (aceasta va afecta capacitatea nautilusului de a-și construi co-

chilia pe bază de carbonat de calciu). Populațiile de Nautilus din zona Filipinelor sunt în scădere din cauza pescuitului excesiv pentru cochilie, pentru perle, pentru carne și pentru acvarii. În ciuda preocupărilor legate de declinul populației, Nautilus nu este considerată specie periclitată. IUCN nu a inclus încă specia pe lista roșie, datorită lipsei de date. Restricționarea comerțului internațional cu specii pe cale de dispariție (CITES) ar proteja mai bine populațiile, dar aceasta nu a fost încă propusă în mod oficial.

În viața oamenilor, cochilia de Nautilus o găsim în pictură, ca obiect decorativ, în filatelie, pe monezi, ca specie perliferă.

Rembrandt este considerat unul din cei mai mari pictori din istoria artei, celebru pentru picturi, desene și gravuri. Printre acestea există și o pictură din colecția Muzeului Prado din Madrid în care apare o cochilie de Nautilus. Joris von Son în “Natură statică lângă o coloană” redă pe lângă altele și cochilia de Nautilus; Georg Hinz, în tabloul intitulat “Galantarul” de la Muzeul Brukenthal – Sibiu, redă mai multe moluște ca Nautilus,

Strombus gigas, Cypraea, Strombus pugilis, Cypraea rufa;

Nautilus este considerată și specie perliferă. Perlele Osmeña sunt de asemenea numite Nautilus “Pearls” sau Nautilus “Mabe Pearls” dar nu sunt adevărate perle, ci un înlocuitor de perle derivat din spirala interioară a cochiliei de Nautilus, un produs de bijuterie derivat din această parte a cochiliei. Prima mențiune despre perlele Nautilus din literatura științifică occidentală datează din octombrie 1912.

Cochiliile de Nautilus au fost

elemente populare în perioada renescentistă și au fost de multe ori montate în argint, adevărate opere de artă extravagante folosite în principal ca obiecte decorative.

Nautilus apare pe moneda de 50 vatu din Vanuatu, insulă situată în apropierea Australiei.

Cochilia de Nautilus poate fi admirată în Sala de Antropogeneză și Sala de Biodiversitate, din cadrul Muzeului Omului din Ploiești.

Muzeograf Corina Mihai,
Șef secție Muzeul Omului